

nr 79

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek dnia 19 marca 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń warsz. ogłoszenia do Rozwoju przyjmują wyłącznie Centralne Biuro ogłoszeniowe Związku pracy prowincjonalnej — Zgoda 4 i w Warszawie.

Przedpisy: w ŁODZI
Kwartalnie Mk 35.00
Miesięcznie 12.00
za roznośzenie
30 ten. miesięcznie.
Z przesyłką pocztową:
Kwartalnie Mk. 45.00
Miesięcznie 15.00
Po za Łodzią egz 55 t.

Kalendarzyk:

Czwartek 18 Gabriela.
Piątek 19 Józefa Obl.
Sobota + Wolframa B.
Niedziela 21 Benedykta

REDAKCJA
w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem lub w tekście m 250 za tekst m 1 m.c. nekrologi mk 1,25 za wiersz petiowy. Drobną ogłoszenia 20 ten. za wyraz Komunikaty mk. 250. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem i tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 8 lamów. W tekście przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi i tylko na 2, 4, lub 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Rozbicie prób ofenzywy bolszewickiej!

Cl. rzym łup wojenny wpadł w nasze ręce.

WARSZAWA, 18. (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich.

Na odcinku poleskim świeżo przybyłe znaczne siły nieprzyjacielskie przeszły do ponownych ataków, skierowanych na odcinek Szacitki - Jakińowska. Zaciekle walki trwały przez cały dzień 17. b. m. Szacitki są w naszym ręku. Walki o wieś Jakimowska, prowadzone przez artylerię nieprzyjacielskiej trwały bez przerwy.

W Olewskim zaatakował nieprzyjaciel nasze pozycje piechoty, wspomaganą przez dwa pociągi pancerne. Odparliśmy nasze, odparliśmy atak, przeszły do kontrataku, zdobywając jeden pociąg pancerny i urowniając 6 nieuszkodzonych wagonów pancernych, 4 działa i 7 karabinów maszynowych.

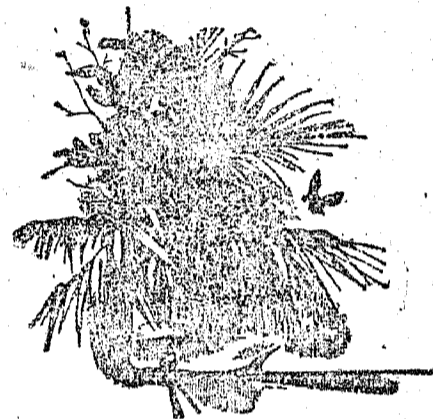
Nieprzyjaciel ponosił ataki od strony

Rudni Radowielskiej został jednak ze znacznymi stratami odrzucony.

Na odcinku Jamilczyna i Zwiachli nieprzyjacieli gromadzi znaczne siły, przechodząc miejscami do akcji zaczepnej.

Celem rozbicia koncentrowanych na odcinku Kaluzińce - Wołkowińce sił nieprzyjacielskich, które w ostatnich dniach kilkakrotnie atakowały nasze pozycje, został przeprowadzony wypad w rejonie Wołkowińce - Kaluzińce, gdzie w zaciętych walkach zniszczono nieprzyjacielski pociąg pancerny, wzięto kilkudziesięciu jeńców, zdobyto 2 działa, 30 karabinów maszynowych, kancelarię świeżo przybyłej ze wschodu 45 dywizji i wiele materiałów wojennych.

Kuliński pułkownik.

Z P. I.

Dzisiaj Naczelnik Państwa obchodzi dzień swoich w mienin. Cały kraj wita ten dzień radośnie, ze wszystkich zakątków i miast Rzeczypospolitej nadchodzą depesze o uroczystych obchodach.

I Łódź cała podąża aby dzień ten wypadł jak najuroczyściej.

Naród polski w dzisiejszym dniu składa wyrazy istotnego i głębokiego holdu swemu niezłomnemu Wodzowi, który go silną i pewną ręką w niestrudzonego wysiłku prowadzi w przyszłość. Skupiony przy osobie Tego, któremu z zaufaniem swe losy oddał w mężkie dłonie, wie iż nie zawiodą go one nigdy.

stała w sądownictwie zainicjowana przez ustanowienie osobnego trybunału w Opolu. Po powołaniu zwierzchnictwo nad landratami obejmują komisarzy ententy, którym przydano po dwóch asesorów: Polaka i Niemca. Organizowanie administracji jednakże dopiero jest w toku i niejednokrotnie napotyka na duże trudności.

Naigorszą bolączką ludności jest atoli utrzymana dotąd „Sicherheitswehr”, która ma być wprawdzie w najbliższym czasie usunięta i zastąpiona milicją, dotąd jednak dopuszcza się gwałtów na ludności polskiej, wraz z uzbrojeniami niemieckimi bojówkami.

Z całokształtu administracji, komisja międzysojusznicza dotychczas przeprowadziła zaledwie organizację sądownictwa.

Administracja i policja de facto pozostaje dotychczas w ręku dawnych władz niższych niemieckich, to też nietylko wypadki terroryzowania ludności polskiej przez bojówki niemieckie są nierzadkie, ale nawet władze policyjne jak za dawnych czasów, zakazują polskich przedstawień, odczytów, zgromadzeń i t. d. Komunikat aljancka nie zdołała się jeszcze w stosunkach zorientować. Wybitną pomoc okazuje ludność.

Anglja przeciw granicy z przed r. 1772!

Odpowiedź polska wymieni tylko czas i miejsce spotkania delegatów.

(Od wł. korespond.)

WARSZAWA. 18.3 Ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało zawiadomienie od Anglii, że rząd angielski nie przystaje na pierwszy punkt warunków pokojowych dla Rosji sowieckiej, dotyczących granicy z przed roku 1772.

W dalszym ciągu dowiadujemy się, że odpowiedź na bolszewicką propozycję pokojową nie może być wysłana wcześniej, zanim zostaną ukończone rokowania z Lotwą i Rumunją, co nie nastąpi przed końcem b. m. przedtem jeszcze odbędzie się w Warszawie konferencja posłów polskich akredytowanych przy innych

rządach.

Na konferencję tę przybędą posłowie z Paryża, Londynu i Rzymu.

Posel pełnomocny w Pradze czeskiej p. Pilc bawi już w Warszawie.

Przypuszczać należy wobec teraźniejszej fazy Konjunktur politycznych, że nota Polska odpowiadająca na propozycje bolszewickie będzie zawierała tylko oznaczenie miejsca i czasu spotkania delegatów obu stron.

Na terenach plebiscytowych.

Stan rzeczy w obecnej fazie na terenach plebiscytowych pod względem administracyjnym i politycznym naogół przedstawia się w sposób mało zadowalający zyczenia polskie.

Wszędzie już — z wyjątkiem Spisza i Orawy — władze objęły komisje plebiscytowe, które zarząd obszarów plebiscytowych mają zorganizować na zasadach regulaminu, ustalonego w Paryżu przez gen. Leronda i von Simsona. Atoli organizacja tego zarządu zaczęła się dotąd jedynie na Śląsku Cieszyńskim — który tu pominiemy i na Górnym Śląsku.

Na Górnym Śląsku, gdzie prezesem ko-

misji międzysojuszniczej jest gen. Lerond, sprawy naogół zapowiadają się ze wszystkich terenów plebiscytowych najlepiej, aczkolwiek należy to podkreślić od razu, gen. Lerond swą bezstronność posuwa aż do — tolerowania sprzecznych z traktatem sztuczek niemieckich, tak, iż każde spełnienie sprawiedliwych polskich żądań należy wywalcząć z wielkim trudem. Naogół jednak niemiecka władza naczelna została w Opolskiem wyeliminowana. Wszystkie prawa prezesa regencji — z dodatkiem suwerenności — objął prezes komisji. Nawet kompetencja najwyższego trybunału niemieckiego w Lipsku zo-

Komitet plebiscytowy pod przewodnictwem pos. Koriantego, rezydujący w Bytomiu. Reprezentantem rządu polskiego przy komisji aljanckiej w Opolu, jest gen. konsul polski, p. Kęstrzycki.

W Warmji stosunki są dziś złe, na Mazowszu zaś — wprost opłakane. W obu obszarach oddziały okupacyjne są niedostateczne. O nakazaniu, pozostałym tam w zupełności władzom niemieckim, posłuchu komisje przy takich siłach swych wojsk nie mogą na razie nawet marzyć. Ba! nawet jawnym gwałtom na ludności polskiej, terroryzowanej ciągle przez bojówki niemieckie i oddziały „Sicherheitswehr'u“, nie potrafią zapobiegać. Nieco lepiej jest w Warmji (okupacja włoską; prezes komisji p. Pavi); na Mazowszu (okupacja angielską; prezes komisji gen. Remy) cała załoga ententy liczy zaledwie 700 żołnierzy, skoncentrowanych wyłącznie niemal w Olsztynie (siedziba komisji). Po powiatach do boku landratów przydzielony jest tylko jeden oficer aljancki, który, chcąc ryktować ludność polską od opresji band i bojówek niemieckich, musi to czynić przy pomocy żandarmerii i niemieckiej.

„Sicherheitswehr“ pozostała tam po usunięciu się wojsk niemieckich w niezwykle dużej liczbie, posiada uzbrojenie ciężkie, a jak na siraż bezpieczeństwa, uprawia nadzwyczajne praktyki: odbywa ciągle ćwiczenia wojskowe, nawet ze strzelaniem z armat, napada na ludność, manifestującą uczucia polskie, aresztuje ją masowo, terroryzuje i t. d. Jeśli się zważy, że i ludność cywilna niemiecka jest uzbrojona — praktyki te wyraźnie zdradzają cel, do którego zmierzają.

Prześladowania za jakikolwiek objaw polskości są teraz jeszcze bardziej bezwzględne, aniżeli przed przybyciem komisji plebiscytowych. Nic też dziwnego, że ludność poczyna już gotować się do aktów rozpaczki.

Gł. Nar.

Tragiczne ofiary swej ciemnoty.

Jeńcy bolszewicy w Łodzi.

— Wczoraj przeprowadzono przez Łódź gromadę bolszewików, wziętych do niewoli na wschodzie.

Jeśli kto jeszcze wątpił, w „raj bolszewicki“, to mógł się naocznie przekonać, jak wygląda. Pomijając brud, boć to może być rzeczą chwilową, dosyć było spojrzeć na ich wynędzniałe, gliniaste cery, zapadłe oczy, smutne spojrzenia, aby przekonać się o doli tych ludzi.

Ubranie ich składało się z istnych lachmanów i nogach mieli albo łapcie, albo trepy, które już im polacy dali, boć lachman szybko w drodze ulega zniszczeniu. Zamiast rzemieniowego pasa, kawałek postronka. Porosłe brody, nieczesane włosy.

A wszak słyszymy i dowiadujemy się z opisów, że „Czerwona armia“ opływa we wszystko. Jeśli tak wygląda „Czerwona armia“, jakie wyglądają inni, na których dobrodziejstwa Lenina i Trockiego nie spływa.

Szli wszyscy ze smutną, jakby żaloną pieśnią, nucąc ją półgłosem.

— Daj „pan“ papierosa, odezwał się któryś wyciągając z ziębłą ręką do przechodnia.

Podał mu go i zapytał:

— A cóż? jakże wam się w Polsce podobało?

— Horoszo, oczęd horoszo „pani“

— A jeść macie?

— Tam umieramy z głodu, tu choć niedużo, ale zawsze jest i smaczne. Zimało chleba.

— Czy mieliście go tam więcej?

— Boże niechaj, Ciagle człowiek był głodny, to też teraz chciałoby się go jeść, jeść... ciągle jest.

Puścił kłęby dymu.

— Daj się zaciągnąć, prosił go sąsiad. Oddał mu dopalek papierosa, który z łakostwem włożył zębrząc do ust. Szli dalej, pieśń smutna, beznadziejna, be-molowa płynęła coraz ciszej i konała przygłuszona stukaniem drewnianych sandałów o bruk uliczny...

Przechodnie patrzyli na nich z politowaniem, nie długo.

Nie jeden bakul.

— A to ci raj bolszewicki,

— Dobrze im tak, poco głupi, poco żydom wierzał

— A wy nie wierzyście ich pacholkom?

Spojrzał i podziwem na mnie zwrócił się i ruszył za swymi interesami.

Niezadługo na wiecu, ten sam towarzysz i jego kolebry usłyszał słowa, że Polska ma poprzeć bolszewików, zawiązując z nimi pokój, boć tak powinna uczynić, gdyż tam pracuje nasz iście dobrodziejski — proletariacki.

Tym będzie bli mówcom gorące oklaski i uchwała przyjaźni z bolszewikami.

Dla zabezpieczenia Polski przed głodem.

Intenzywna akcja w celu zwiększenia wydajności roli. (Od własnego korespondenta.)

Warszawa 18 3. Nasz korespondent warszawski donosi, że na wczorajszym posiedzeniu Komitetu ministrów uchwalono szereg wniosków ministra rolnictwa w sprawie zabezpieczenia dostatecznej ilości ziarna na zasiewy wiosenne, oaz ziemniaków do sadzenia, w sprawie zapewnienia terminowej ich dostawy, nrucho-mienia wszystkich pługów parowych i motorowych

oraz dostarczenia wszystkich środków technicznych do natychmiastowego użytkowania odlogów.

W celu przeprowadzenia energicznej akcji w tym kierunku przyznano ministerstwu rolnictwa przewilej pierwszeństwa względem transportów zboża siewnego oraz dostawy węgla, nafty i benzyny.

Olbryzimy zakupy dla armji naszej.

Ekwipunek dla 200 tys. ludzi 80 lokomotyw i 4500 wagonów z Ameryki.

Warszawa 18 3. Korespondent warszawski „Morning Post“ donosi, że urząd likwidacyjny statów zjednoczonych zawarł z rządem polskim umowę o sprzedaż zapasów armji amerykańskiej. Transporty te Polska otrzyma z kredytem

sześcioletnim w formie pożyczki 5 procentowej. Na zasadzie tej umowy znajdują się już w drodze do Gdańska transportowce z ekwipunkiem dla 2000000 ludzi 80 lokomotyw, 4500 wozów dla przewożenia wojska, 1000000 ton mąki i t. p.

Rząd polski zawarł umowę handlową z Austrią.

(Od wł. korespond.)

WARSZAWA. 18.3. Wczoraj zakończono obrady z delegacją austriacką w kwestyi kompensat ekonomicznych.

Nasz korespondent dowiaduje się, że umowa ta została zawarta na bardzo korzystnych dla państwa polskiego warunkach, uwzględniając znaczenie produktów dostarczonych przez Polskę — Austrii. Wzajem-

nie za węgiel, ropę naftową, jaja i t. p. Austria zobowiązała się dostarczyć odpowiednio większą co do wartości ilość maszyn, urządzeń rolniczych, artykułów chemicznych oraz papieru.

Umowę tą w imieniu rządu polskiego podpisał wice-minister handlu i przemysłu p. Strasburgier, ze strony Austrii minister Tertli.

Dalsze dzieje przewrotu w Niemczech.

BERLIN. 17 3. (PAT) Z dnim dzisiejszym rządu militarystyczne, które mała grupa w Berlinie usiłowała wprowadzić upadły. Kapp i gen. Lutwitz ustąpili ze swoich uzurpowanych urzędów. Dowództwo naczelne nad stacjonowanymi w Berlinie wojskami objął z polecenia rządu rzeszy gen. von Seeckt. Straż bezpieczeństwa nad stolicą pełnią wojska wierne rządowi konstytucyjnemu.

Oddziały które pod wodzą gen. Lutwiza wmaszerowały do Berlina, ustąpią jak najprędzej, a mianowicie już we czwartek. Wszystkie zarządzenia dotyczące się obstawienia lokalów redakcyjnych telefonów, telegrafów itp. wydane przez rządy militarne zostały zniesione. Próba dyktatury wojskowej rozbiła się.

KARA NA ZDRAJCÓW.

PARYŻ 18. (PAT) Ze Stutgardu donoszą: 210 zgromadzonych tu obecnych posłów uchwalilo rozszerzyć władzę Bauera, przyznając mu prawo ukarania sprawców zamachu i zmuszenia siłą do posłuszeństwa wojsk, które nie zechcą opuścić Berlina.

19000 ŻOŁNIERZY NA BERLIN.

PARYŻ 18. (PAT) Według informacji „Czkiego Tribuna“ 19 tysięczny oddział wojska maszeruje z Lichtenfeldna na Berlin. Telegram z Koblencki przewidyje masowy atak spartakusowców przeciwko rządowi berlińskiemu.

KREW LEJE SIĘ W NIEMCZECH.

PARYŻ 17 3. (PAT) Havas. W Berlinie wybuchły na nowo poważne starcia, w czasie których zginęło 14 osób. Podobne wiadomości nadchodzą z wielu miast. W Dreźnie liczba zabitych ma wynosić 100. Rannych zaś 300 osób. W Trewirze 50 zabitych 100 rannych.

Kraźownik niemiecki pod flagą nowego rządu bombardował Kilonję. Zginęło około 500 osób. Szkody znaczne.

KRWAWA STARCIA.

PARYŻ 18. (PAT) W Londynie otrzymano wiadomość, jakoby Noske miał się podać do dymisji. Wybuchły rozruchy w Dösseldorfie, Dortmundzie i Halli przybrały charakter spartakusowy. Załoga Hamburga rozstrzelała oficerów, pobierających Kappa.

Walki w Lipsku.

Lipsk. 18. Uzbrojeni robotnicy, którzy wczoraj przed południem obsadzili trzy przedmieścia, przyczem przyszło do ciężkich walk wstragnęli do środka miasta bronionego przez ochotników. Od godz. 8 po południu na wszystkich ulicach prowadzących do centrum miasta toczą się gwałtowne walki karabinowe.

Walki w Monachjum.

Monachjum o godz. 5 po poł. Strajk generalny został zakończony. Z Dortmundu donoszą dziś rano, przyszło tu do ciężkich walk między przybyłymi w nocy oddziałami obrony państwowej, a uzbrojonymi robotnikami. Robotnicy pokonali wojsko i opanowali miasto. W czasie walk po obu stronach padło wielu ludzi.

SPARTAKUSOWCY MARZĄ.

WIEDEN. 17 3. (PAT) Z Berlina donoszą: W nocy porozlepiano tu plakaty z wezwaniem Komitetu wykonawczego. Robotników rewolucyjnych aby proletarijat korzystając z odpowiedniej sytuacji przystąpił do walki o utworzenie niemieckiej republiki.

BERLIN. 17 3. (PAT) Strajk kolejarzy i urzędników pocztowych z dnim dzisiejszym zakończy się. Jutro rozpocznie się ruch normalny.

PARYŻ. 17 3. (PAT) Dzienniki londyńskie donoszą z Berlina o aresztowaniu Maksymiljana Hagedorn.

SOWIETY.

PARYŻ. 18. (PAT) Robotnicy nadreńskich okręgów zorganizowali sowiety. Dzienniki donoszą, iż generał Mangin uda się do Moguncji, celem objęcia z powrotem dowództwa wojsk.

Plotka giełdowa?

WIEDEN. 18. (PAT) Dzienniki donoszą, że wszystkie pogłoski o powstaniu komunistycznym w Niemczech są spekulacyjną plotką giełdową.

Jak uzyskaliśmy budżet.

Kochane państwo! Jakem przystał do socjalistów, tom zaraz otrzymał rzetelną posadę woźnego w Radzie miejskiej. Urzędnik galant, robić wiele co nie ma, jeno trzeba trzymać język za zęboma.

Tak przykazał!

Ja też nikomu ani pary z ust, żeby małe nawet na śmierć prowadzili, jenom się księdzu przyznał że, żadnym niedowiarkiem nie jestem tylko tak, dla chleba...

Ja Maciej Grzymański miałbym socjalistom być, kraj zdradzić to się po nim nie pokaże. Żebyśta, państwo, wiedzieli, jakem się ubawił w sobotę!

Pewnie słyszeliśta, że idzie teraz o budżet miasta, a może nawet nie wieśta co to budżet.

Budżet, to jest taka książka, z której zapisano ile każdy socjalista pensji brać ma, a nie jesto byle co! po dwadzieścia styry, i po osiemnaście tysiączków każą sobie płacić, psia para, dobrze skrobiją miasto. Ale co mi tam, albo to z mojej kieszeu!

Trza, aby te wydatki im zatwierdzono!

Mysliła, że to wielka rzecz? to zatwierdzenie? Noga nogę myje, a ręka rękę wspiera... Żeby stał w opozycji, to prawda, a to bez to, że każdy chce więcej dla siebie wytargować.

W sobotę podam wam w dalszym ciągu targowali się o ten budżet.

Ale gdy się zesłi i policyli, to zwykle jak u żydów, tak w Radzie jednego brak.

Padam wam, brakło więcej...

To dalej samochodami rozjeżdżać po nocy i z łózek różnych radnych wyciągać.

Wyciągneli jednego i przywieźli.

Mówią do niego uczciwie: siedź, psia jucho, boś radny.

On ci garściami oczy przeciera, głęba, jak cholewę, rozdziawia, ziewa, aż na ulicy słyhać jednego żyda, pejsacza przywieźli z pierzami

na łbie, a jeden z towarzyszów „Serności” tak ogarnęła że ledwie na nogach mógł się utrzymać.

Podczas tego, jak jedni jeździli samochodami, to drudzy powiedzieli do tej proletariackiej galerji, że może się do domu rozejść, bo teraz Rada robi przerwę.

Kazali sobie przynieść herbaty, piwa i zakąsek i żarli bardzo uczciwie, nie po jednym mięsie, jak minister aprowizacji przykazał jeno, tyle co wlało. A bułek to nikt nie ważył i nie wiadomo, czy miały po 40 gram. czy sto...

Po północy dobrze już było, kiedy już quorum było... To jest akurat tyle ile potrzeba do do uchwały.

Siedzieli, psia para, do czwartej rano... a ja z nimi. Muszą im jutro podać papier o podwyżkę pensji, albo strajk, jak nie dolożą.

Nad ranem dopiero, kiedy już chrześcijanie poszli spać rozpaczała się checał

A no nauczycielka J. Kozanecka poprosiła o głos i dalej gadać, żeby rada uchwaliła, aby śluby nie w kościele ale tak pod „starą wierzbą” się odbywały, nieprzymierzając jak u bolszewików, gdzie i pan młody i panna młoda chwyciwszy się czerwonej płachty, przyobiecują sobie, że aż do pierwszej kłótni to się nie opuszczą.

Cztery aż wnioski stawiała radna Kozanecka za ślubami cywilnymi, wołając, że wtedy jeno będzie dobrze na świecie kobietom, które dziś już mają wolność, gdy się śluby cywilne stworzy.

Nie wiem, czy będzie to lepiej, jak takie śluby wprowadzą i z niemi dalsze rozwody. Wtedy nie baby, jeno chłopcy o wolność będą się starali.

Jeno na mój rozum, to pytam się państwa:

— Co nasz Sejm będzie robił, jeśli prawa Rada miejska wciąż stanowi?

A jeśli Radzie wolno, to jutro znów coś lepszego gmina Bruś uchwali, a pojutrze gmina Radogoszcz lub Nowosolna...

To ciekawym dla czego to nie radzą nad tem, żeby żydom kalcetwa nie zadawano za maleńkości, żeby miasto rzeźaków skasowało, albo mełamedów po polsku nauczone czytały

O tem jeszcze nie słyszał, ale jak idzie o śluby cywilne, o szkołę bez Boga, to zaraz, jak zrozumiałem, po północy samochodami rozjeżdżają żydów i towarzyszów zwożą i ustawy głupie uchwalają. Rada oddawna zajmuje się nie swoim rzeczami, wygląda to tak jakgdyby ksiądz maszyną budował, a inżynier zmarłych grzebał...

Pora, aby taka Radę już raz rząd rozpedził boć aprowizacja coraz gorsza i droższa, kasa miejska pusta, a ona zamiast o śledziach i kartoflach, to o różnych politykach gardłuje.

— Czyż to nie wstyd!

— Tiu!!!

Z uszanowaniem woźny

Maciej Grzymała—Grzymański

kowe i tańsze do parku w Jallanowie.

— Popwyżka pensji.

a) Magistrat postanowił podwyższyć od dnia 1 lutego o 100 proc. honorarium lekarzy ambulatorjów szkolnych, kierownikom tychże oraz pielęgniarce.

— Z Sekcji Opieki nad dziećmi.

c) Istniejąca przy Radzie Opiekunów Okręgowej Sekcja nad dziećmi i młodzieżą i komitetu „Wieś dla dzieci” zostaną wkrótce zlikwidowane.

Instytucje które dotychczas były w zawiadywaniu Sekcji i komitetu, przejdą pod bezpośredni zarząd Rady Opiekunów.

— Z Biura pośrednictwa pracy.

e) Tutejszy urząd pośrednictwa pracy wysłał w tych dniach pierwszą partję robotników do Francji, składającą się z 176 osób. Robotnicy odstawieni zostali do Warszawy, skąd wysłani zostaną dalej przez misję francuską.

Przystąpiono obecnie do rejestracji pracowników małoletnich, w celu wyszukania dla tej kategorii bezrobotnych stosownych zarobków.

Mądru rzecz, byleby chcieli pracować!

— Ubrania dla dzieci szkolnych.

a) Magistrat przychylił się do wniosku Wydziału Szkolnictwa upoważniając go do nabycia za pośrednictwem komitetu Pomocy Dzieciom w Łodzi za sumę mk. 18750. materiału na 6250. sztuk ubrań dla dziatwy szkolnej, do uszycia których własnym kosztem zobowiązani należy rodzicom powierzając równocześnie dozór nad szyciem kierownikom odnośnych szkół

— Przedłużenie ruchu tramwajów miejskich.

a) W wykonaniu uchwały Rady Miejskiej z dnia 16 lutego r. b. Dyrekcja Kolei Elektrycznej Łódzkiej, wprowadza z dnem 22 marca r. b. przedłużenie ruchu tramwajów do godziny 11 i pół w nocy.

Stosownie do tego, od godziny 9 i pół wieczorem, wprowadzone zostaną (podwyższone ceny o 75%), następujące opłaty taryfowe zatwierdzone przez Radę Miejską: dla dorosłych Mk. 2; dla uczniów jenig. 80, dla wojskowych ten. 60, za korespondencję Mk. 1.20.

— Spadek ceny przędzy.

a) Cena przędzy, spadła o 20 mk. w kilo. Jako przyczynę spadku podają wstrzymanie ruchu kolejowego.

— Podrożenie farby do przędzy.

a) W ostatnich dniach cena farby do farbowania przędzy podniosła się znacznie.

Gdy od niedawna 1 kilo kosztował 40 mk. obecnie kosztuje 700 mk.

— Ilu się nie uczy!

a) W miesiącu lutym komisja powszechnego nauczania wytoczyła rodzicom dzieci w wieku szkolnym 263 sprawy o niedopełnienie obowiązku szkolnego, z tej liczby 235 spraw za pośrednictwem komitetów dzielnicowych i 28 za pośrednictwem Wydziału Wykonawczego Kom. Tow. Naucz.

Po rozpatrzeniu wniosków komitetów dzielnicowych Wydział Wykonawczy nałożył grzywny w 164 wypadkach, skazał na areszt bezwzględny 3, umorzył 67 spraw, wstrzymał postępowanie w 4 wypadkach, odłożył do sprawdzenia adresów lub sprostowanie nazwisk w 25 spraw.

Wypadków nałożenia grzywny w wysokości od 4—5 marek było 61, od 10 do 25 mk. — 60, od 30 do 50 mk. — 43, na ogólną sumę mk. 1865 mk. W trzech wypadkach skazano na areszt bezwzględny do 20 m. Umorzono sprawy o niedopełnienie obowiązku szkolnego w 67 wypadkach z powodu choroby członka rodziny, dziecka, braku odzieży lub o. u. u. o. ogólnie, niedzy, oddanie dziecka do pr. zarobkowej, uciezki dziecka z domu, braku opieki w domu i t. d.

KRONIKA.

— 0 —

Ku uczeniu Naczelnika Państwa.

Komisja Kulturalno—Oświatowa przy Magistracie m. Łodzi urzęduje w niedzielę, dn. 21 b. m. o godz. 12 i pół w poł. w Sali Koncertowej, Dzieła 18 dla szerokich warstw ludności naszego miasta Poranek Pieśni Legionowych ku czci Komendanta Józefa Piłsudskiego.

Program wypełnia: Łódzka Orkiestra Symfoniczna w połączeniu z wojskową, śpiew chórny, śpiew solowy p. Jadwigi Mieczysławskiej, deklamacje pp. Zbikowskiej i J. Pilarzkiego, artystów Teatru Polskiego.

Program poprzedzi przemówienie.

— Urzędnicy przy aktach stanu cywilnego.

a) Departament i ministracyjny Województwa Łódzkiego najęli i do Magistratu i do starosty komunikat w przedmiocie prowadzenia

aktów stanu cywilnego. W myśl tego komunikatu urzędnicy stanu cywilnego prowadzący księgi winni przesyłać urzędowi głównym kwartalnie wykazy osób urodzonych, zaślubionych i zmarłych z wymienieniem także miejsca zamieszkania tych osób. Urzędnicy stanu cywilnego w odnośnych rubrykach, prowadzonych przez nich ksiąg stanu cywilnego, obowiązani wymienić przy każdym akcie także gminę, do której dana osoba jest przynależna.

— Ograniczenie przepustek.

a) Pozwolenie na przejazd kolejami mogą otrzymywać tylko osoby mające bardzo ważne powody, jak m. prz. pilne interesy handlowe, śmierć członka rodziny (usprawiedliwiona dowodami) oraz osoby w przejeździe zaskoczone w Łodzi w przeddzień rozporządzenia o ograniczeniach kolejowych.

— Zwolnienie od podatku.

a) Magistrat uwolnił od podatku miejskiego od zabawy widowisk na rok 1920. bilety wejścia do parku „Helenów” w te dni, w których nie będą urządzone zabawy, koncerty i widowiska. Wolne od podatku będą bilety 1 mar-

Manifest Eberta.

WIEDEN, 18. (PAT) W. Stutgartu pod datą 17.: Rząd niemiecki odezwe.

Kapp i Lüttwitz ustąpili. Zbrodnica awantura w Berlinie skończyła się. Przed całym światem daliśmy dowody, że demokracja Rzeczypospolitej niemieckiej nie jest frazesem, lecz że posiada ona odpowiednie siły i potrafi odeprzeć wszelkie próby dyktatury wojskowej. Zbrodniczo przerwane dzieło odbudowy gospodarczej i odrodzenia narodu musi być na nowo podjęte doprowadzone do końca.

W tym celu koniecznym jest, aby robotnicy odstąpili od ostrej broni strajku generalnego. W wielu wypadkach praca została już podjęta. Rząd karać będzie zdrajców ludności, którzyby wezwaniemi zmuszali do strajku generalnego. Rząd postara się o to, aby żołdactwo nie mogło wpływać na losy narodu niemieckiego.

Podpisaną prezydent rzeszy Ebert, za rząd Bauer.

Wiedeń, 18 (PAT) „Wiener Tageblatt“ donosi z Berlina, że prezydent Banku państwowego odmówił Kappowi wypłaty 30 milionów marek. Krąży pogłoski, że Kapp. popełnił samobójstwo. W każdym razie miejsce jego pobytu nie jest znane. Dziś oczekiwane jest przybycie do Berlina rządu rzeszy. Prezydent Ebert przybył już do Berlina w nocy specjalnym pociągiem.

Aresztowanie winnych.

Wiedeń, 18. (PAT) WBJ. donosi ze Stutgartu: Rząd wydał rozkaz aresztowania Kappa Lüttwitza, adwokata Drebericka, admirała Trotha, oraz szeregu innych osób.

Rozbrojenie wojsk.

WIEDEN, 18. (PAT) „Telegraphen-Compagnie“ donosi z Berlina pod datą 17. Wojska bałtyckie będą o ile możności wycofane z Berlina i rozbrojone i rozproszone po całych Niemczech.

Ententa w pogotowiu.

ARMIA KOALICYJNA GOTOWA.

WIEDEN, 17 3. (PAT) Jak donosi Daily Mail na naradzie wojennej, która odbyła się we wtorek w Moguncji oświadczył generalny dowódca wojsk okupacyjnych, że angielskie ministerjum wojny wydało wszystkie zarządzenia na wypadek potrzeby interwencji.

Z Moguncji donoszą, że marszałek Foch wyjechał stamtąd we wtorek o godz. 3 m. 31 po południu.

PARYŻ. 17 3. (PAT) „Echo de Paris“ donosi, że rząd Stanów Zjednoczonych dotychczas nie ustalił swojego stanowiska, w sprawie kontrrewolucji niemieckiej i odmówił odpowiedzi na pytanie czy gotów jest współdziałać z mocarstwami ententy w

razie potrzeby. Korespondent podaje dalej, że opinia publiczna w Ameryce jest zdania, iż kontrrewolucja niemiecka nie odniesie zwycięstwa. Były prezydent Kapp oświadczył publicznie, że Amerykanie w wysokim stopniu odpowiedzialni są za obecne wypadki w Niemczech przez zwlekanie ratyfikacji traktatu pokojowego.

Wodewil niemiecki.

PARYŻ 18 3. Wiktor Herve w „Victoir“ oświadcza, że plebiscyt w Niemczech oznacza powrót cesarstwa. Clemenceau w „L Home Libre“, mówi że niemiecka kontrrewolucja jest tylko wodewilem, trzeba jednak wiedzieć na czyj rachunek odbywa się ta komedia.

Naczelnik Państwa wystosował rozkaz do żołnierzy Polaków, obecnie zdemobilizowanych i odjeżdżających do Ameryki, w którym w gorących słowach dziękuje im za patriotyczny poryw, który sprawił, że pierwszy zew odradzającej się Ojczyzny rzucili wszystkie i przybiegli do kraju, ofiarując mu swe życie i swój trud.

POMOC DLA ŚLASKA.

BYTOM. 17 3. (PAT) Polski komitet plebiscytowy zgłosił się do czynników miarodajnych w Poznaniu i Warmii o zboże do zasiewu wiosennego i kartofle do zasadenia dla rolników górnośląskich, którym Niemcy przed opuszczeniem Górnego Śląska zarekwirowali ziemniaki. Zapewniona jest dostawa 25 wagonów jęczmienia 25 wagonów owsa i 50 wagonów łubinu. 5 wagonów saradeli, 1 wagon koniczyzny i 2500 wagonów ziemniaków.

NARESZCIE.

WARSZAWA. 17 3. (PAT) Min. aprowizacji otrzymało następującą depeszę z Nowego Jorku. Okreś „Warszawa“ odpłynął 9 marca wioząc dla Polski 4414 ton mąki, 16 parowozów.

ARANŻOWANA OPERETKA.

PRAGA. 17 3. (PAT) Cz. B. P. donosi o przybyciu do Pragi jakiejś zagadkowej deputacji słowackiej ze Spisza składającej się ze 126 mężczyzn i 56 kobiet. Deputację na dworcu powitali ministrowie. Szanek i Houdek.

NAPAD NA FRANCUZÓW.

PARYŻ. 17 3. (PAT) Havas. „Journal“ donosi z Berlina. Francuski wojskowy samochód ciężarowy wskutek wypadków w przejeździe przez miasto Bonn zranił kilkanaście osób. W odwet zato, tłum ludności, mimo przedłożenia ze strony władz miejscowych zdobył szturmem lokal sztabu francuskiego i zrabował magazyny żywnościowe oraz wiele mieszkań prywatnych.

Z Sejmu.

Posiedzenie sejmowe rozpoczęło się o godz. 4 po poł. interpelacjami wniesionymi w sprawie „świętej własności Romanowych“ i w sprawie ruin miast małopolskich, przystąpiono do szczyt rozpraw nad ustawą o wydzierżawieniu odłogów.

Pod długich i wyczerpującej dyskusji przystąpiono do głosowania i ustawę przyjęto w drugim czytaniu, i następnie przyjęto w czytaniu trzecim.

Następnie przyjęto rezolucją posła Stanisława o zabezpieczeniu przed zniszczeniem urządzeń kulturalnych. Przyjęto również rezolucję posła Weinziehera, domagającą się dostarczenia przez rząd nasio, inwentarza i narzędzi rolniczych. Rezolucję posła Poniałowskiego w sprawie wydzierżawienia odłogów gminom odrzucono 13 głosami przeciw 102.

Pod koniec posiedzenia minister pracy opieki społecznej w dłuższym i rzeczowym wywodzie omawiał wniosek posła Waszkiewicza w sprawie ubezpieczeń na wypadek choroby.

Dalsze rozprawy nad tą kwestją odroczone, a przystąpiono do wniosków nagłych.

Pos. Buzek zgłosił wniosek nagły w sprawie mowy czeskiego ministra spraw zagranicznych Benesza, mówiącej o wydzierżawionych, oraz o zakazie sprzedaży słowokującej ludności polski i w sprawie fałszowania plebiscytu na Śląsku cieszyńskim.

Pos. Osiecki wygłosił gorącą mowę i postawił rezolucję, aby rząd nie dopuścił, by jakiegokolwiek bądź krzywdy ludności polskiej i użył wszystkich wpływów dla obrony praw naszych do Śląska.

Minister spraw zagranicznych Patek w dłuższym wywodzie oświadczył, że rząd czynił wszelkie wysiłki, aby wyrzec na komisję koalicyjną w kierunku sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy, a wniosków przyjętych przez Sejm spowodują rząd, by jeszcze raz poczynił kroki w tej sprawie. Minister jest w jak najlepszej nadziei, że interwencja rządu polskiego odniesie skutek.

Pod przemowami jeszcze kilku posłów wniosek nagły i rezolucję posła Osieckiego przyjęto.

Na tem posiedzeniu zakończono, następnego odbędzie się jutro o godz. 3 po południu: Na pierwszy punkt porządku dziennego wejdzie sprawa ubezpieczeń na wypadek choroby.

Teatr i sztuka.

Z teatru polskiego.

Dzisiaj w piątek dnia 18 b. m. w przybranej w zieleni i barwy narodowe widowni Teatru Polskiego urządzone będą specjalne dwa uroczyste widowiska dla uczczenia Imienin Naczelnika Państwa. Po południowe przedstawienie o godz. 3-iej po cenach najniższych wypełni „Konstytucja“ B. Górczyńskiego z udziałem całego zespołu.

Wieczór o godz. 7-iej dane będzie „Zaczarowane koło“ L. Rydla piękna baśń dramatyczna ujęta w misterne ramy obrazów, tętnących głęboką poezją. Postać Młynarki odtworzy najznakomitsza przedstawicielka tej roli p. Wanda Siemaszkowa.

Poprzedzą okolicznościowe przemówienia, zakończy Mazurek Dąbrowskiego odegrany przez orkiestrę wojskową. Widowisko zaszczytą obecnością zaproszeni reprezentanci władz wojskowych i cywilnych i instytucji społecznych. —

Komunikat.

— Zarząd Chrześcijańskiego Związku Zawodowego przemysłu włóknistego zwołuje w przyszłą niedzielę, to jest dnia 21 b. m. o godzinie 3 po południu, w pierwszym terminie, a o godzinie 4 w tymże dniu, w drugim terminie, ważne już bez względu na ilość przybyłych członków Ogólna roczne zebranie, w sali Domu Ludowego przy ul. Przejazd 34.

Za wejście służy książeczka członkowska.

915-1

Ostatnie telegramy.

Porozumienie w Berlinie.

WIEDEN 18 3. Między przywódcami partii większości i partii narodowo niemieckiej, jak również niemieckiej partii ludowej nastąpiło porozumienie na podstawach następujących

1) wybory do parlamentu odbędą się najpóźniej w czerwcu. 2) prezydent rzeszy ma być wybrany na mocy konstytucji przez cały naród. 3) obrona państwowo zostanie zreformowana.

Boła zwłoki komentarz.

MOSKWA. 18 3. (PAT) Wojskowy zamach stanu w Niemczech ma olbrzymią doniosłość wszechświatową. Obalając Noskego, gen. Lüttwitz zerwał swistek papieru nazywany traktatem wersalskim. Możliwe iż gen. Lüttwitz przypuszcza, iż mu się powiedzie porozumieć z mocarstwami sprzymierzonymi. Być może również proponuje on mocarstwom zawarcie przymierza przeciwko Rosji sowieckiej, tak jak nam proponował przymierze przeciwko Polsce, ale sprzymierzeńcy nie mogą zawierać żadnych umów z Lüttwitzem, który jest wcieleniem odwetu. (Wydaje się, że Moskwa wprawdzie spiskowała z Lüttwitzem. Przyp. Red.)

PIANINA

NUTY polecają

Frydberg i Koo Piotrowska 22.

915 5

Cennik nasion pastownych, warzywnych, kwiatowych i wiele innych na rok 1920.

Składów L. Jasińskiego, prowadzonych od roku 1870 w Łęczycy i w Łodzi, ul. św. Andrzeja № 10.

Rezytany jest bezpłatnie.

879-7

Koń z uprzężą i wozem do

SPRZEDANIA

Wiadomość w administr. „Rozwoju“.

Wolne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż

AAA.A Najtańsze źródło Taniej niż wazędzie; resztki i od szuki... Kupię okazynie dwie kołdry...

AAA Krawiec chrześcijański kupuje wazęską garderobę... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Łózka materace, szafy, kredens, stół, krzesła, otomana, leżanka, garnitur...

AAA Kupuję wszelkie futra i futerki... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Kupuję meble, pianina, dywany, garderoby... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Meble solidnego wykonania, całkowite urządzenia... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Meble sprzedaje szafy, łóżka, kredensy... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Kredens, otomana, łóżka, szafa, stół, krzesła... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Meble różne wyprzedam za tanio... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Sprzedam szafy, otomanę, łóżka, stół, maszynę... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Cegielnię, 2 domy, zabudowania gospodarskie... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Dom drewniany w dobrym stanie o osmiu mieszkaniach... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Dom do sprzedania drewniany, o dziesięciu mieszkaniach... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Dom III piętrowy w dobrym stanie do sprzedania... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Dom frontowy do sprzedania z oficyną i piętrową... Kupię okazyjne eksploatacji...

AAA Dom drewniany o 8 mieszkaniach w Aleksandrowie... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazynie dwie kołdry... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kupię okazyjne eksploatacji... Kupię okazyjne eksploatacji...

Zakład krawiecki do sprzedania... Kupię okazyjne eksploatacji...

Sokien podwójnych dużego rozmiaru... Kupię okazyjne eksploatacji...

Różne... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kuszerka-maszynista... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kuszerka Maria Kubiaka... Kupię okazyjne eksploatacji...

Kuszerka B. Pipikowa... Kupię okazyjne eksploatacji...

Stolarze meblowi i krzeslarze... Kupię okazyjne eksploatacji...

Były krojczyk Firmy (Bednarz)... Kupię okazyjne eksploatacji...

Czeladnik szewski poszukujący... Kupię okazyjne eksploatacji...

Inteligentny chłopiec lat 17... Kupię okazyjne eksploatacji...

Inteligentna, młoda paniątka... Kupię okazyjne eksploatacji...

Krawaty wyrabia z własnych... Kupię okazyjne eksploatacji...

Mam 2 pokoje z kuchnią do zamiany... Kupię okazyjne eksploatacji...

Otrzymała karta w p. Hieronima... Kupię okazyjne eksploatacji...

Okolica niezabudowana, nadająca się... Kupię okazyjne eksploatacji...

potrzebny chłopiec silny do potrzeb... Kupię okazyjne eksploatacji...

Panna pisząca biegle na maszynie... Kupię okazyjne eksploatacji...

Pianino na miejscu do wynajęcia... Kupię okazyjne eksploatacji...

potrzebna na wyjazd minka ze świeżym pokarmem... Kupię okazyjne eksploatacji...

potrzebne dwie chemice do pralni... Kupię okazyjne eksploatacji...

Przyjmie dwóch chłopców na praktykę... Kupię okazyjne eksploatacji...

potrzebna zdolna koczularka do pralni... Kupię okazyjne eksploatacji...

Stróż domowy potrzebny... Kupię okazyjne eksploatacji...

Sprzedam bibliotekę chemiczną... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wspólnik poszukiwany o biurze... Kupię okazyjne eksploatacji...

Z powodu wyjazdu od 1 kwietnia... Kupię okazyjne eksploatacji...

Zabłąkały się kozy... Kupię okazyjne eksploatacji...

Zagubione pokumnty... Kupię okazyjne eksploatacji...

Zagubiono paszport Amerykański... Kupię okazyjne eksploatacji...

Zagubiono paszport niemiecki... Kupię okazyjne eksploatacji...

Andrzejewski Franciszek zagubił... Kupię okazyjne eksploatacji...

Marja Zwolińska zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Wojciech Lidja zagubiła paszport... Kupię okazyjne eksploatacji...

Dzisiaj PRZEDSTAWIENIE dla dzieci i młodzieży. Początek o g. 5.15 p. p. Ceny miejsc od Mk. 1.00.

Mam 2 pokoje z kuchnią do zamiany na 3-4 pokoje z kuchnią. Dom do sprzedania w cenie 480,000 marek.

Otrzymała karta w p. Hieronima Włazłowicza z odbioru stu rubli na konto sprzedarzy kawałka ziemi w polu.

Okolica niezabudowana, nadająca się do budowy z piasku, poszukuje majstra przedsiębiorcy.

Oficier francuski voudrait acheter pistolet "Parabellum" complet, boybat, ared cartouches.

potrzebna zdolna pracznka na stale do pralni Wólczańska 91

Stare gazety do obwijania HURTOWO I DETALICZNIE SPRZEDAJE